ცნობის ფურცელი

V I წ. ყოველ-დღიური გამოცემა **1901** პარასკევი, 20 აპრილი **№ 1441**

[ა]ზეთი ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: [ჩვე]ულებრივი სტრიქონი „პეტიტით“ პირველ გვერდზე—10 კ. მეოთხეზე—5 კაპ.

[ხელ]ის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში [...] ქ., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა ამხანაგო[ბ]ისკში (ქვაშვეთის ეკკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.

რედაქციის კანტორა იმყოფება ფანქის დიდ ქუჩაზე, მარტიროზოვის სახლში, № 27.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели“—„Моамбе“. **ტელეფონი № 372.**

ქართული დრამატიული დასი

ვ. ალექსი-მესხიშვილის და **ვ. გუნიას მონაწილეობით**

გამართავს ქართულ წარმოდგენებს

აპრილის დამლევიდან შემდეგ ადგილებში:

[ს]ურგეთში, ხონში, ჭიათურაში, ყვირილაში, სამტრედიაში, ახალსენაკში, ზუგდიდში და სხვა დაბა-სოფლებში და ქალაქებში.

წარმოდგენილ იქნებიან:

„[ყვ]ედს ვერ წაუხვალ“, „და-ძმა“, „სამშობლო“, „ორი გმირი“, „უბედური ნაზიძი“ და სხვა პიესები.

[წა]რმოდგენებში მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი ნ. ჩხეიძე, ე. გვეტაძე, მ. მდივანი, [ა]გარელი; ბ. ალექი-მესხიშვილი, ვ. გუნია, ა. იმედაშვილი, ვ. ურუშაძე, ა. წუწუნავა, გ. ჩარკვიანი, ბ. ბეგლარიძე და სხვ.

[...]თან ექნება საკუთარი ახლად დახატული დეკორაციები, ტანისამოსები და სხვა მოწყობილებანი. (4—2)

ტფილისის კერძო

ა მ ბ უ ლ ა ნ ს ი ა

მკურნალის გედევანიშვილისა.

[ა]ვადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უქმეების გარდა,

დ ი ლ ი თ:

[...]ი. ჯიჯინაძე — კბილის სნეულებანი 8—[...] საათამდე.

[...]ხელი ა. გედევანიშვილი — ნერვებისა და [...]ბა ელექტრობით—9—10 ს.

[...]ა მუდინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირი—11—12 საათამდე.

[...] ვ. ახალშენიშვილი—კბილის სნეულებანი [1]0—12 საათამდე.

[...]ნ. შატილოვი—თვალისა 11—12 ს.

[ექი]მი ქალი მ. ს. ბაქრაძე-ბავშვებისა 11—12 ს.

[...]ა. გედევანიშვილი—ნერვებისა და შინაგ[ანი] 12—1 საათამდე.

[...]დ. მარკევიჩი—სადოსტაქრო— $12^1/_2$ საათამდე, სამშაბათობით 3—4 საათამდე.

[...]დ. ბეგთაბეგოვი—სიფილისისა, კანისა და [...]ესი—$1^1/_2$—2 საათამდე.

[...]ი. ბეზირგანოვი—შინაგანი და ბავშვებისა [...] საათამდე.

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

[...]ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი [...]—6 საათამდე.

ა. ა. ბელოგოლოვი.—შინაგანი (სტომაქის ავადმყოფობანი) და ფიზიკო-ქიმიური გამოკვლევანი.—5—6 საათზე.

გ მაღალაშვილი—კვირაობით—10—12 ს.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევისა და დარიგებისა 50 კ.; ოპერაციები — მორიგებით. კრაოტი 4 მან. დღე და ღამეში. ერთი კრაოტი ღარიბთათვის უფასოა.

ადრესი: კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი სვანიშვილისა, № 21 (ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ). ტელეფონი № 274. (წდ.)

მთავრობის განკარგულებანი

გამორიცხულ იქმნა სიიდან გარდაცვალებისა გამო კავკასიის სარეზერვო არტილერიის ბრიგადის მე-6 ბატარეის უფროსი პოდპოლკოვნიკი ქ ა ვ თ ა რ ა ძ ე. განჯის ოლქის სასამართლოს თანა-მდებობაზე უფროსი კანდიდატი ს ა რ ა ჯ ი შ ვ ი ლ ი გამორიცხულ იქმნა კანდიდატთა სიიდან, რადგანაც დაინიშნა მომრიგებელ მოსამართლის თანაშემწედ. ამავე ოლქის სასამართლოს მოხელე ი ვ ა ნ ე ქ ვ ა ნ ი ა გაგზავნილ იქმნა ამავე გუბერნიის ბარგუშეთის საგამომძიებლო ნაწილის გამგებლად.

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“)

18 აპრილი.

ჩისტოპოლი. კამაში წყალს 15 არშინი სიმაღლე მოემატა; კიდევ ემატება; მდინარე შარშანდელზე უფრო მოდიდებულია.

პეკინი. ინგლისისა, საფრანგეთისა, გერმანიისა და იაპონიის ელჩებისაგან შემდგარი კომისია ოთხშაბათს წარმოადგენს მოხსენებას ჩინეთის ფინანსიური მდგომარეობის შესახებ. იმ საზღაურის ჯამი, რომელიც ჩინეთმა უნდა გადაიხადოს, უკვე 65 მილიონ გირვ. სტერლინგამდე ავიდა. ამოდენა ფულის საშოვნელად ჩინეთი იძულებულია სულ მცირედ 85 გირვ. ისესხოს; ეს ფული პროვინცია ჩჟილის და უმთავრესად იანძეს ველის სამხრეთ-პროვინციებს დააწვება ტვირთად.

მელბურნი. რუსეთის კრეისერი „გრომობოი“ გობსონის ყურეში მოვიდა.

პეკინი. აქ საელჩოებს ამაგრებენ; ამერიკის ახალი საელჩოს დასავლეთის საზღვარზე აშენეს კედლები, რომლებსაც სისქე ექვსი ფუტი აქვთ და დატანებული აქვთ სათოფურები. ეს კედლები ჩინეთის იმპერატორის სასახლის უმთავრესის შესავალის ახლოა აშენებული.

ალჟირი. გაზეთ „ნუველ“-ის რედაქტორი, რომელმაც რევოლვერი ესროლა და დასჭრა რეჟისი, და „რევანშ“-ის რედაქტორი, რომელსაც მის თანა-მოზიარეთ სთვლიან, დააპატიმრეს და სამართალში მიცემულ იქნებიან.

ნიუ-იორკი. გაზ. „ქრისტიან ჰერალდ“-მა დეპეშით სთხოვა გრაფ ვალდერზეეს, რომ ნება მისცეს ამ გაზეთს სანოვაგე გაგზავნოს პროვინცია შანსიში.

ტიანძინი. აქ ისეთი მდგომარეობაა, რომ ამ ჟამად უცხოეთის ჯარის რიცხვის შემცირება შეუძლებელია. ხმა დადის, რომ ჩინეთის ბევრი ნარჩევი ჯარი პაოტინფუსთან დგასო.

ლონდონი. მთა მადნების მუშებმა დილით კრება მოახდინეს; კრებაზე დაესწრნენ მუშების წარმომადგენლები ინგლისის ყოველი კუთხიდან; კრებამ დაადგინა, რომ მთა-მადნების ყველა მუშებმა გაფიცვა მოახდინონ, თუ გარეთ გასატან ქვა-ნახშირზე დადებული ბაჟი გაუქმებულ არ იქნება. იმ კრებაზე, რომელიც 25 აპრილს უნდა მოხდეს, ეს საკითხი საბოლოოდ იქნება გადაწყვეტილი და მუშაობის აკვეთის დაწყების დღეც იქნება დანიშნული.

(საღამოს დეპეშები იხილე მე-4 გვერდზე.)

ჟურნალ-გაზეთებიდან

✿ როგორც ცნობილია, სერბიაში 1889 წელს კონსტიტუცია იყო დაწესებული, ხოლო ეს კონსტიტუცია ალექსანდრე მეფემ, თავის მამისა და რეაქციონერთა რჩევით 1894 წელს უბრალო ბძანებით გააუქმა. დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ამ გაუქმებამ; სერბიის ერი მუდამ ჩიოდა და თხოულობდა ამ გაუქმებული კონსტიტუციის აღდგენას. ამიტომ სერბიის მეფემ საჭიროდ სცნა თავისი შეცდომა გაესწორებინა და თავის ერს ისევ დაუბრუნა ის კონსტიტუცია, რომელიც 1894 წელს წაართვა, მხოლოდ ამ კონსტიტუციაში რამდენიმე ცვლილება იქმნა შეტანილი, სახელდობრ: შეცვლილ იქმნა კანონები სამეფო ტახტის მემკვიდრეობის შესახებ და დაწესებულ იქმნა სენატი.

სერბიის ახალი კონსტიტუციის უმთავრესი დებულებანი შემდეგია:

სერბიის სამეფო არის მემკვიდრეობითი და კონსტიტუციონალური მონარქია ერის წარმომადგენლობით.

სერბიის სახემწიფო სარწმუნოება—აღმოსავლეთ-მართლ მადიდებელი სარწმუნოებაა. სერ...

ფელეტონი

აქეთური-იქითური

(პატარა კაცის დღიურიდან)

[...]ება ასე ათი წელიწადი, რაც დღი[ურის] წარმოება დამიწყია, სადაც შემაქვს [ყო]ფერი, რასაც რამე შთაბეჭდილება [მო]ეხდენია ჩემზე, ან და კიდევ, რაც თავს [გადამ]ხდენია და შემთხვევია.—ძველად, ამ ათის [წლის] ჩაწერილს მზავს შემდეგ გაგიზიარებთ, [ახლა] რაც ამ ორ კვირაში რამე შესანიშნავი აღმინიშნავს, იმას ეხლა გარდაგი[ცემთ] ისე, როგორც დღიურში მაქვს [ჩაწე]რილი.

[…] აპრილი. ქუთაისში ვარ. დიდი ხანია, [რაც] სამი-ოთხი წელიწადი ქუთაისი არ [მინახ]ავს. ბევრი ცვლილება არა მომხდა-რა. [ბულვ]არი—ისევ ის ბულვარია, იმავე უსაქ[მ]ურდარდელ, ან კიდევ სამსახურიდან [...]დგართ, ან გადაყენებულთა თავ-შესა[ფარი] და ურიების საფარფაშო, რომელთაც [...]ლი აქვთ გაბმული. კარგა ზორბა [სახლე]ბი წამოუჭიმავთ, ამათში არ მომე[წონა] საურთიერთო კრედიტის საკუთარი [სახლი], რომელიც უფრო ციხეს მოგაგო[ნებს], ვიდრე სადგომ სახლს... ვინ იცის, [ქვეყანა]ში ფულის შემნახველ სახლს ეგების [ასეთი] ციხე-სიმაგრე სჭირია, მაგრამ ამ სიმაგრესთან, შეიძლებოდა არც სილამაზეს შესწყრომოდენ... მიკვირს, ჩვენმა ყოველის მხრით სპეტაკმა თ. კ. ბ. ლორთქიფანიძემ, რომელიც ხელმძღვანელი ყოფილა ამ შენობისა, როგორ აუარა გვერდი ამ მხარეს.

ქუთაისი დღეს უთავოა, მაგრამ უთაობა არაფრად ატყვია! ქალაქის საქმეებს განაგებს ორი წევრი გამგეობისა, რომელთაგან ერთი ქალაქის თავის თანამდებობას ასრულებს, მეორე კი ჯერ კიდევ ახალია, ნაულლარი არ ეტყობა, ქალაქის თავს ეძებენ მწევარ-მეძებრებით, მაგრამ კვალი ჯერ კიდევ ვერ უპოვნიათ. ქუთაისსაც ისე არ მოუვიდეს, როგორც ბევრს გასათხოვარ ქალს მოსვლია იქ: საქმროს მეტის-მეტი არჩევანში გაუთხოვარნი დაბრძანდებიან იმავე ბულვარში...

5 აპრილი. ახირებული საქმე მოსდის ბათუმის თვით-მმართველობას! გამგეობის წევრი ბ. ივანოვი, როგორც მოგეხსენებათ, ორჯელ გააშავეს, როდესაც ორჯელ მოინდომა ამ თანამდებობაზე კენჭის ყრა. იმის მაგიერ, მეორე არჩევანზე აირჩიეს ბ. მარკევიჩი, ბათუმის დღევანდელი ტყის მცველი. წარმოიდგინეთ, ამ ბატონს, ახალ ამორჩეულს, განუზრახავს ტყის მცველადაც დარჩენა და გამგეობის წევრადაც, რის გამოც მას ბ. გუბერნატორი არ ამტკიცებს. «Губа не дура»-ს რუსები რომ იტყვიან, სწორეთ ასეთს საქციელს იჩენს ეს ახალი „ჩლენი“. რა საძაგლობაა სიხარბე ყოველი ადამიანის მხრით და საზოგადო მოღვაწედ გამოსულ ადამიანისათვის ხომ რაღა ითქმის... სასაცილო იქმნება, თუ ბათუმს გამგეობის წევრი ტყეში საძებარი გაუხდა ბ. ივანოვი იყო და ერთ ჯურ ადამიანების კუდს და კაბინეთებს ვერ მოვაშორეთ; ეს იქნება ® ტყეში საძებარი შეგვექნება!.. ნათქვამია: როდესაც ღმერთს ვისიმე დასჯა უნდაო, ჯერ მოსაზრებას წაართმევსო. სწორედ ასე მოსდის ბ. მარკევიჩსაც!..

12 აპრილი. არ შემიძლია ამ ჩემს დღიურში, რომელიც ჩემს პაწია ვაჟებს უნდა ვუანდერძო, არ აღვნიშნო ერთი შესანიშნავი შემთხვევა ბათუმელ დოსტაქართა ცხოვრებიდამ. ამ დღეებში ერთმა აქაურმა საკმარისად განთქმულმა და ადრე ქალაქის საავათმყოფოში ნამყოფმა დოსტაქარმა მოახდინა შესანიშნავი ღირს გამოსაქვეყნებელი ოპერაცია: მიცვალებულს ტვინიდამ ამოუღო ტყვია! თან ოპერაციით გადარჩენილ მიცვალებულზე დინჯათ აღიარა: ეს ტყვია რომ ადრე გვენახა და ამოგველო, დღეს შენ ცოცხალი იქნებოდიო. მე კი მგონია, ეს ტყვია რომ სულ არ მოხვედროდა მიცვალებულს (ე. ი. ცოცხალი რომ იყოს,), მიცვალებული არ იქნებოდა. ორი ჭეშმარიტება!

13 აპრილი. დღეს, ნასადილევს, მზარეულისაგან გამოჯავრებული ბულვარში სეირნობით წაველი, შ—ვის ქუჩაზე ორ სართულიანი სახლი ამეჭიმა თვალებ წინ. ვისია,—ვიკითხე. იმისიაო,—მითხრეს. კარგი სახლია, მით უფრო კარგია, რომ ქართველის არის, რაც ძვირი მოვლენაა, როგორც მოგეხსენებათ. სახლი ერთობ სრულს ჰგავს, ეზოც სრული აკრავს, ოთახებიც სრული უნდა იყოს, რამდენადაც გარეგანის შეხედულობით სჩანს,—ერთის სიტყვით, ყველაფრით სრულია...

—ნელი.

მარამი ჩვენი ცხოვრებისა.

(პედაგოგიური წერილები ქართველ დედასთან)

წერილი მე-11.*)

მოწყალეო ხელმწიფევ! თქვენი უკანასკნელი წერილიდანა ვცანი, რომ თქვენ განგიზრახავთ, რაც შეიძლება, ყოველმხრივი იყოს თქვენი შვილის აღზრდა!... განზრახვა საგულისხმო და კეთილია, ბატონო ჩემო! ასეც უნდა იყვეს: აღზრდა გარმონიულად უნდა მიმდინარეობდეს, რადგანაც ყოველ მხარეს აღზრდისას ერთი-ერთმანერთთან ისეთი ურთიერთობა აქვს, ისეთი მკვიდრი კავშირი, რომ ერთი მხრის გაძლიერებით სუსტდება მეორე და მესამე მხარე და იფუშება მკვიდრად დაწყობილი შენობა აღზრდისა! მაგრამ საქმე განზრახვაში

*) იხ. „ივერია“ № 93, 1900 წელი.

ბიის ეკკლესია—დამოუკიდებელია. ის არ ემორჩილება არც ერთ უცხო ეკკლესიას, მაგრამ სამსოფლიო აღმოსავლეთის ეკკლესიასთან საერთო დოგმატები აქვს.

სერბიის ტერიტორია (მიწა-წყალი) ვერც გაიყოფა, ვერც სხვას გადაეცემა.

სერბიის სამეფო იყოფა 16 ოლქად. ოლქები გაიყოფიან მაზრებად, ხოლო მაზრები—სოფლებად.

ყველა სერბები თანასწორები არიან კანონის წინაშე.

აღკრძალულია, რომ სერბიის მოქალაქეებს ებოძოს დიდებული ხარისხები.

კერძო პირის თავისუფლება უზრუნველ-ყოფილია: სამართლის უფლება მხოლოდ სათანადო სასამართლოს აქვს.

ვერავის ვერ მისცემენ სამართალში, თუ წინად სათანადო მთავრობამ გამოძიება არ მოახდინა და წინადვე კანონიერი უწყება არ გაუგზავნა, რომ ბრალდებულმა თავის თავი დაიცვას.

სასჯელების დაწესების უფლება მხოლოდ კანონს აქვს.

წმინდა პოლიტიკური დანაშაულისათვის სიკვდილით დასჯა გაუქმებულია.

სიკვდილით მხოლოდ ის პირნი დაისჯებიან, რომლებიც განიზრახვენ მეფისა, ან სამეფო ოჯახის წევრების მოკვლას და ან მათი თავისუფლების წართმევას.

სერბიის მოქალაქების სერბიიდგან განდევნის უფლება არავის აქვს.

კერძო პირის სახლი ხელ-უხლებელი უნდა იყოს.

ყოველ-ნაირი საკუთრება ხელ-უხლებელი უნდა იყოს.

ქონების ჩამორთმევა აღკრძალულია.

სინიდისის თავისუფლება—სრულია.

ყველა ცნობილი სჯულის წესების შესრულება თავისუფალია და კანონი მოვალეა მფარველობა გაუწიოს მათ.

ყოველი ოქმი, რომელსაც შეუძლიან ვნება მოუტანოს სახელმწიფო ეკკლესიას,—აღკრძალულია.

პირველ-დაწყებითი სწავლა დაბალ საერო სკოლებში—ვალდებულია და უფასო.

აზრისა-და ბეჭდვითი სიტყვის თავისუფლება—უზრუნველ-ყოფილია; ცენზურა გაუქმებულია.

წერილებისა და დეპეშების საიდუმლოება—მტკიცედ იქნება დაცული.

სერბებს უფლება აქვთ მშვიდობიანად და უიარაღოდ კრებები მოახდინონ. როცა სწადიან დახურულ შენობაში კრება მოახდინონ—მოვალენი არ არიან ამის შესახებ მთავრობას აცნობონ.

ასოციაციის უფლება—უზრუნველ-ყოფილია; უზრუნველ ყოფილია აგრეთვე პეტიციების და საჩივრების შეტანა, ვისზედაც-კი უნდათ.

მეფის პიროვნება ხელ შეუხებელია. მეფე და სამეფო ოჯახის წევრნი აღმოსავლეთ—მართლმადიდებელ სარწმუნოებისა უნდა იყვნენ.

მეფე ამტკიცებს და აცხადებს კანონებს. ყველა სახელმწიფო მოხელეებს მეფე ნიშნავს. ის სერბიის მთელი მხედრობის (ჯარის) მთავარ სარდალია. მეფე აძლევს სამხედრო ხარისხებს, ორდენებს და სხვა ნიშნებს.

მეფეს პატივების უფლება აქვს.

მეფე—სერბიის წარმომადგენელია ყველა საგარეო საქმეებში. ის აცხადებს ომსა და ჰკრავს უცხო სახელმწიფოებთან ზავსა, კავშირსა და სხვა პირობებს, ხოლო ის მოვალეა მათ შესახებ კანონმდებელ კრებას აცნობოს რამწამს საქვეყნო ინტერესები ამის ნებას მისცემენ.

მეფე იწვევს საერო კრებას, ჰხსნის და ჰხურავს მის სესიებს.

მეფის მემკვიდრეებად არიან კანონიერი შთამომავალნი მამობრივი სქესისა უფროსობის რიგით. თუ მეფეს მამობრივი სქესის შთამომავალი არ დარჩა, მემკვიდრეობა გადადის დედობრივი სქესის პირდაპირ შთამომავლებზე. ტახტის მემკვიდრეობიდან მეფის სხვა ნათესაობის შტოები გამორიცხულ არიან.

მეფე და ტახტის მემკვიდრე, როცა 18 წლისა შეიქნებიან, მაშინ სრულ წლოვანებად ითვლებიან.

ერის წარმომადგენლობა შესდგება საერო კრებისა და სენატისაგან. საერო კრება შესდგება 136 წევრისაგან, რომლებიც საიდუმლო კენჭის ყრით ამოირჩევიან.

ყოველ სერბს, რომელიც კი 15 ფრანკს პირდაპირ ხარჯს იხდის, არჩევნის უფლება აქვს.

სენატი შესდგება ამორჩეული და მეფის მიერ სამუდამოდ დანიშნული სენატორებისაგან.

ყოველი კანონი, ვიდრე მეფის მიერ დამტკიცდებოდეს, უნდა მიღებულ იქმნას ორივე კანონმდებელ პალატის მიერ (სენატისა და საერო კრების მიერ). თუ ესენი საერთო გადაწყვეტილებას ვერ დაადგენენ, მაშინ კანონ-პროექტი მიმდინარე წელს აღარ განიხილება.

✿ 10 აპრილს, ინგლისის დეპუტატთა პალატას მსჯელობა ჰქონდა ხაზინის კანცლერის წინადადებაზე, რომ შემოსავალზე გადასახადი გადადებულ იქმნას. ამ წინადადებამ პროტესტი გამოიწვია თვით მთავრობის მომხრეთა შორის. კონსერვატორმა დეპუტატმა ჯემს ლოტერმა სთქვა, რომ შემოსავალზე გადასახადის მომატება უსამართლო და ცუდი ღონის-ძიებაა. მას მიემხრნენ დეპუტატები გიბსი, ბარტლეი და სხვ. მათი აზრით, მთავრობას სხვანაირი გადასახადები უნდა შემოეღო, ისეთები, რომლებიც უფრო თანასწორად გაანაწილებდნენ ომზე წასულ ხარჯებს. კონსერვატორებს მიემხრნენ ირლანდიელები, რომლებმაც განაცხადეს, რომ შემოსავალზე გადასახადის მომატება ირლანდიის ერსაც დააწვება ტვირთადაო, ხოლო ირლანდიას არავითარი ბრალი არა აქვს ამ ომის გამოცხადებაში. პირიქით ეს ომი მის უნებურად იყო გამოცხადებულიო. ლიბერალებმა-კი გიქს—ბიჩის პროექტს საკმაო თანაგრძნობით შეჰხედეს.

«ყოველი გადასახადი, სთქვა გარაკოსტმა,—სასიამოვნო არ არის, მაგრამ შემოსავალზე ხარჯის მომატება, როგორც თვით ხაზინის კანცლერმა განაცხადა, არის ნაყოფი სამხრეთაფრიკის ომის მიერ გამოწვეული უდიერი ხარჯებისა. ხოლო ამ ღონისძიების წინააღმდეგ სწორედ ისინი აცხადებენ პროტესტს, ვინც ხელს უწყობდა ამ უზომო ხარჯებს (ტაშის ცემა). ეხლა მათ სურვილი აქვთ გადასახადების ტვირთი თითონ მოიშორონ და უფრო დარიბ ხალხს დააკისრონ, ეს კი დიდი უსამართლობა იქნებაა».

ამის შემდეგ პალატა შეუდგა კენჭის ყრას და მთავრობის წინადადება შემოსავალზე გადასახადის მომატების შესახებ მიიღო 363 ხმის უმეტესობით წინააღმდეგ 88. უმეტესობას შეადგენენ მთავრობის დასი და ლიბერალები, ხოლო უმცირესობას ირლანდიელები და ზოგიერთი რადიკალები.

✿ ინგლისში პროტესტი ქვა-ნახშირზე ბაჟის დადების წინააღმდეგ უფრო-და-უფრო ძლიერდება. ქვა-ნახშირის მრეწველების ყველა უმთავრეს ადგილებში კრებები მოხდა.

შაქარზე ბაჟის დადებამაც დიდი უკმაყოფილობა გამოიწვია. უინსტონ ჩერჩილმა ოლდგამში სიტყვა წარმოსთქვა და განაცხადა, რომ ეხლა რამდენ ნატეხ შაქარსაც ჩააგდებს ჩაიში ინგლისელი კაცი, სწორედ იმდენჯერ თოფს ესვრის კრიუგერს და მის ერსაო. აი რა ხერხით ელმებიან ჩვენი პატრიოტები ბურებს, ხოლო ვექსილებისა და ფულის პატრონებს ამნაირი ომი მეტად ჭკუაში მოსდითო.

ახალი ამბავი

✦ ვლადიკავკაზიდან [illegible] ბინებენ: „აქ გარდაიცვალა [illegible] ორგის-ძე [illegible] — გან[illegible] ბულს დაასაფლავებენ 21 აპრილს.“

ახლად გარდაცვალებული სასამართ[illegible] დაწესებულებებში მსახურობდა, განსაკ[illegible] რებით გამმიჯვნელ ნაწილში. წინად წ[illegible] იყო ქუთაისის საოლქო სასამართლო[illegible] ბოლოს დროს გამგედ იყო თერგის მხ[illegible] გამმიჯვნელ უწყებისა. განსვენებული ყოვ[illegible] თვის მონაწილეობას იღებდა ჩვენებურ[illegible] ზოგადო საქმეებში; სხვათა-შორის, კავკ[illegible] ქართულ სკოლის კომიტეტის თავმჯდ[illegible] რედაც იყო განსვენებულის მიხ. ყიფი[illegible] სიკვდილის შემდეგ.

✦ ტფილისის ქალაქის თავის და გა[illegible] ობის ყოფილ წევრების ბრალდების ს[illegible] გაირჩევა პალატაში ივნისში.

✦ კავკასიის მთავარ-მმართებლის [illegible] მომადგენელად მომავალ საიუბილეო მოფენაზე იქნება სულთან კრიმ-გირეი, [illegible] ვარ-მართებლის საბჭოს წევრი.

✦ რუსეთის მეფუტკრეობის საზოგა[illegible] ბამ შეატყობინა კავკასიის სამეურნეო ზოგადოებას, რომ მომავალ გამოფენის პონენტების დასაჯილდოებლად იგი ნიშ[illegible] თვის მხრივ ერთ დიდსა და ორ პა[illegible] ვეცხლის მედალს, 2 ბრინჯაოს მედალს 2 ქების ფურცელს.

✦ მიწად-მოქმედების და სახელმწ[illegible] ქონებათა სამინისტროს გადაუწყვეტია [illegible] სნას თ. ზ. ერისთვის მიერ შემოწირ[illegible] ოძისის მამულში სკოლა მეურნე-მუშებ[illegible] თვის, რისთვისაც გადადებულია საჭ[illegible] თანხა.

✦ 17 აპრილს დასრულდა ტფილ[illegible] გუბერნიისა და ზაქათალის ოლქის [illegible] მცველთა კრება. კრებამ, სხვათა შორის, ა[illegible] ირჩია თავის წარმომადგენლად მომა[illegible] სრულიად რუსეთის ტყისმცველთა კრე[illegible] ბ. ზაკტრეგერი.

✦ გუშინ-წინ, 18 აპრილს, შესდგა კ[illegible] ბა ახალ სასტამბო ამხანაგობის „გუტ[illegible] ბერგის“ დამაარსებლებისა. მიზანი ამხ[illegible] გობისა არის—დააარსონ თბილისში ვრ[illegible] ლი სტამბა ასოების ჩამოსასხმელი და [illegible] გნების აკინძვის განყოფილებებით. ძი[illegible]

და სურვილში არ არის! თქვენი ნიკოს სულიერი და ფიზიკური განვითარება დამოკიდებულია იმ პედაგოგიურ მასალაზე და იმ საშუალებებზე, რასაც ხმარობენ თავიანთ სურვილის და განზრახვათა განსახორციელებლად. და თქვენც, კეთილო დედავ, სწორედ ამ მხარეს მიაქციეთ თქვენი ყურადღება, თქვენ განზრახვათა და სურვილთ წინ გაუმძღვარეთ ის ღონისძიებაც, რა ღონისძიებითაც გინდათ მიაღწიოთ თქვენს აღზრდის იდეალს. უამისოდ კი, მოწყალეო ხელმწიფევ, ყოველთვის შეცდომაში შეხვალთ და სასოწარკვეთილებას მიეცემით. მაგალითებისთვის შორს არ გვინდა წასვლა. ავიღოთ თქვენი უკანასკნელი წერილი, გადავიკითხოთ გულ-მოდგინედ და დავრწმუნდებით, რომ თქვენ კეთილ სურვილთა და განზრახვათა წინ არ უძეს ის პედაგოგიური ხიდი, რომელზედაც უნდა გაგეტარებინათ თქვენი საყვარელი ნიკო და სწორედ ამ უხიდობის ბრალია, რომ თქვენ ორ დიდ შეცდომაში ჩავარდნილხართ კიდეც. იმედი მაქვს თქვენი სულ-გრძელობისა, რომ ამ სიტყვებს საყვედურად არ ჩასთვლით და გულ-მოდგინედ მომისმენთ იმას, რასაც ქვეით მოგახსენებთ თქვენი ამ შეცდომის შესახებ.

თუ გახსოვთ, შარშან თქვენი ყურადღება მივაქციე ერთს სამწუხარო მოვლენას ბავშვების აღზრდაში, როდესაც მშობლები ნორჩ გონებისა და წლოვანობასთან შეუფერებელ მასალას აძლევენ ბავშვების განვითარებისათვის. *) და დღესაც კი იმ საშუალებისთვის მიგიმართავთ, მხოლოდ იმ გარჩევით, რომ წინედ ლექსი იყო მასალად აღებული და ახლა კი ლოცვისა თვის მიგიმართავთ და ისეთ ლოცვისთვის, რომლის შესწავლა ღმერთმა ქნას დიდებს არ გაუძნელდეთ... „ამ ლოცვით მინდა ჩემს ნიკოს უფლისადმი სიყვარული ჩაუნერგოო“,—ბრძანებთ თქვენ. თქვენი ნაბიჯი, როგორც ყოველთვის, უკულმართი ნაბიჯი არ არის, მაგრამ უდროო კია თქვენი 6 წლის ბავშვისათვის, მისი ჩვილი ბუნებისათვის და ჯერედ გაუშლელ გონებისათვის. დამერწმუნეთ, ბატონო ჩემო, რომ ამ საშუალებით ვერ მიახწევთ მიზნამდის, ვერ შეაყვარებთ იმ უზენაესს არსებას, ვერ გაუღვიძებთ რელიგიურ გრძნობას, ვერ გააშლევინებთ ფრთებს სასოებისას, რადგანაც, გაბედვით მოგახსენებთ, თქვენს ნაბიჯს არ ატყვია ნიშანწყალი პედაგოგიის დიდებული მოძღვრებისა—ადვილიდან—ძნელზე გადასვლა, ახლოდან—შორს და ხილულიდან—განყენებულზედ. თქვენ ნიკოს ჯერეთ ენა ვერ ამოუდგამს, გარეშე ბუნებას ვერ დაჰკვირვებია, თავისი სახლის ავსა და კარგს ვერ შესთვისებია, მისი თვალი და გული ვერ გამძღარა ქვეყნიური სხვა და სხვაობით და თქვენ კი გინდათ „მრწამსით“ აღუძრათ ღვთიური სიყვარული, შეაყვაროთ ის არსება, რომელსაც ვერა ჰხედავს და მისი ნორჩი გონება ვერ მისწვდება მას. ბავშვს განყენებულისა (ОТВЛЕЧЕННОСТЬ) არა ესმის რა, იგი ადვილად ითვისებს იმას, რასაცა ჰხედავს, რასაც მისწვდება მისი ნორჩი ბუნება, იყვარებს იმას, ვისთანაცა აქვს საქმე და დამოკიდებულება. ამისთვის საჭიროა ჯერ თქვენმა ნიკომ შეითვისოს სიყვარული თავისი დედ-მამისა, ძმებისა, დებისა, პაწაწინა მეგობრებისა, აღმზრდელისა და ყველასი, ვისაც კი ჰხედავს და ბავშვთან რაიმე კეთილი დამოკიდებულება აქვს. სწორედ ამის შესახებ ბრძანებს წმინდა იოანნე: „ვისაც ძმა არ უყვარს, რომელსაც ჰხედავს, განა ამას შეუძლიან ღმერთი შეიყვაროს, რომელსაც არა ჰხედავსო“. ეს რად გინდათ თქვენ. თვით ბუნება გვაძლევს ჩვენ მაგალითს თან-და-თანაობისას (ПОСТЕПЕННОСТЬ): იგი ძალას არ ატანს პაწაწინა წიწილას გამოვიდეს კვერცხიდგან, ვინემ მისი ორგანოები არ შემუშავდებიან და არ გამაგრდებიან; მას იგი არ აძლევს ფრენის ნებას, ვინემ ფრთები არ გაღონიერდება; იგი მას არ ითხოვს ბუდიდან, ვინემ მას ფრენა არ შეეძლება *). ესევე გონებას ეძლევა ძალ-დატანება თუ მას შეაძლევენ ისეთს საკვებს, რაც შეუსაბამო იქნება ბავშვის წლოვანობასთან და გაგების ნიჭთან. ამისთვის სიფრთხილე გვმართებს ბავშვს არ მივაწოდოთ ის, რასაც მისი გონება და ვითარება ვერ აიტანს, რაც მის მეხსიერებას ძალას დაატანს. „ბავშვს ჯერ ვერ შეუგნია [illegible]ტყვის მნიშვნელობა, ან ბუნდად, ან [illegible]ულიად არ ესმის აზრების მიმოსვლა, თქვენ კი მოჰყოლიხართ და აზეპირებინებთ ისეთ რამეებს, სადაც ბავშვი ატყდება გაუგებარ სიტყვებს, ეპიტეტებს, ზმნებს, ფორმებს და სხვ., რისასაც, რასაკვირველია, ვერაფერს გაიგებს და ყო[illegible] უგებრობა, ხომ კარგად მოგეხსენებათ, რანაირადა ჰლუპავს ბავშვს, რა მოლიპულ გზაზე აყენებს მას. მიჰბაძეთ ამ შემთხვევაშიაც თვით ქრისტე-ღმერ[illegible] რომელსაც არა ჩვენზედ ნაკლებ უყვარ[illegible] ბავშვები და უმანკოებისა და სათნოების [illegible] გალითად ჰყავდა ხოლმე წარმოდგენილ[illegible] იგი სულ უბრალოდ, მარტივად უხს[illegible] ხოლმე ხალხს თავისს დიდებულს მოძღვ[illegible] ბას და თანდათანობითა, მაგალითებითა [illegible] იგავებით კიდეც შეასმენდა ხოლმე ხალ[illegible] გაუგებარი ხალხი იგივე ბავშვია, ბატო[illegible] ჩემო, და ეს პედაგოგიური ხერხი, თვ[illegible] ქრისტესაგან ნაძღვენი, ყოველთვის მხ[illegible] ველობაში უნდა მივიღოთ ხოლმე. ასე, [illegible] მო ბატონო! ვიდრემდის ნიკოს ლოცვ[illegible] სწავლას დააწყებინებდეთ, ჯერ კარგ[illegible] მოამზადეთ ნიადაგი, აღზარდეთ იგი ზნ[illegible] ბით; მიაქციეთ მისი ყურადღება ბუნებ[illegible] მოვლინებებზედ (დღე, ღამე, ქუხილი [illegible] სხვ.), მერე მიაქციეთ მისი ყურადღება ი[illegible] ზედაც, რომ ყოველი ადამიანი დამოკი[illegible] ბულია უზენაესს არსებაზედ, რომელ[illegible] ღმერთს ვუწოდებთ; მიაქციეთ მისი ყუ[illegible] დღება მცენარეების ზრდაზე და ყველა[illegible] რზე, რასაც ჰმართავს უზენაესი ძალა. მ[illegible] იმასაც გაიგებს, რომ, რაც ადამიანის ხე[illegible] თა კეთდება, პირველად ღვთისაგან ა[illegible] გაჩენილი. „რა დაშავდება ამითი,—ბრძან[illegible] გერმანელი პედაგოგი ბემე,—რომ ყმაწვ[illegible] მა ღმერთი უპატივცემულეს და უტკბილ[illegible] მოხუცად წარმოიდგინოს? სხვანაირად წ[illegible] მოდგენა ღვთაებისა ბავშვის მიერ შეუძ[illegible] ბელი საქმეა. თავი და თავი ის არის, რ[illegible] თქვენმა ბავშვმა ჩაინერგოს ამგვარად სიყ[illegible] რული ღვთისადმი, იგრძნოს მასთან და[illegible] კიდებულობა. ამის შემდეგ ასწავლეთ პა[illegible] წინა ლოცვებიც, რომლებშიაც იხატე[illegible]

*) იხ. „ივერია“ № 93 1900 წ.

*) იხ. Великая Дидактика Коменскаго გვ. 47.

თანხა უნდა უდრიდეს 50,000 მან., გაყოფილია 1000 პაით. როგორც ადიოდა, 74 კაცს შეძენილი უნდა ეს 700 პაი. კრებაზედ-კი გამოცხად-ხოლოდ 20 კაცი, რომელთაგან მხო-ნახევარს ჰქონდა შეძენილი პაები. ამ კრება შემდეგისათვის გადაიდო. გობის წესდება ჩვეულებრივია, თუმცა ერთი თავისებური მხარეც აქვს. მაგა-ად—უპირველესობა პაების შეძენისა ენის სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ ხურში მყოფთ.

დღეს, 20 აპრილს, საღამოს, 8 საათზედ ის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოე-დარბაზში მოხდება სამეურნეო სა-დოების წევრთა საზოგადო კრე-რომელზედაც განსახილველად დანი-ლია შემდეგი საქმეები: ზოგი-მიმდინარე საქმეები, სამეურნეო იის მოხსენება, საბალოსნო სკოლის მარეობა. სკოლაში სწავლის დაწყების და ამავე სკოლის 1901 წლის შემო-გასავლის ხარჯთ-აღრიცხვა.

როგორც სჩანს აღმზრდელ და მას-ებელ ქალთა ტფ. საზოგადოების ან-შიდან, ამ ჟამად საზოგადოებაში 228 ია; მათგან: 16—საპატიო, 44—დამხმა-ლი ბ 168 ნამდვილი. 1900 წ. განმავლო-საზოგადოებას 25 წევრისათვის მოუპო-სამსახური და სამუშაო; 5 წევრისათვის ია სესხად 175 მან. და რამდენიმესთვის ობა—235 მანეთი. საზოგადოების სკო-საანგარიშო წელს 3 რუსული გან-ლება ყოფილა; ქართული და სომხუ-ანყოფილებანი კი სრულიად არ მუ-დნენ, რადგანაც მათში სწავლის მსურ-არ აღმოჩენილა; რუსულს განყოფი-ბში ყოფილა სულ 39 მოსწავლე (25 და 14 ქალი), მათგან: სომეხი—18, ველი—13, რუსი—4, გერმანელი—2, —1 და თათარიც—1. საანგარიშო საზოგადოებას შემოსვლია 3935 მან. 9 კაპ., ხოლო დახარჯვია 2112 მ. აპეიკი. საზოგადოებას ამ ჟამად ჰქო-ძირითადი თანხა—2402 მან. 56 კ., რუნებელი თანხა—1081 მან. 4 კაპ., ლურებულ და მოხუცებულ მასწავლე-ქალთათვის თავშესაფარის ასაგები ფონ-—4169 მან. 12 კაპეიკი.

იური კრება საზოგადოების წევრთა მოხდება 23 აპრილს, ნაშუადღევის 5 საათზე, ვაჟთა 1-ლ გიმნაზიაში.

✦ „კავკაზს“ გაუგონია, რომ ამას წინედ გარდაცვალებულის მილიონერის ზუბალაშვილის მემკვიდრეებს, შეუტყვიათ რა კავკასიის გამოფენის გამგე-კომიტეტის მატერიალური ხელვიწროობა, გადაუწყვეტიათ შემწეობა აღმოუჩინონ მას საჭირო ფულის გადადებით, რათა უფრო რიგიანად და უნაკლულოდ იქმნეს კავკასიის სამეურნეო გამოფენა გამართული.

✦ ამ დღეებში ცნობილმა მრეწველმა ბატონმა სარაჯიშვილმა კავკასიის სამეურნეო-სამრეწველო გამოფენის გამგე კომიტეტს წარუდგინა თვისი ვექილის ხელით არქიტექტორის ბ. კლდიაშვილის მიერ შედგენილი გეგმა გამოფენაზედ თვისი პავილიონისა. („კავკაზი“).

✦ ახალციხიდან გვწერენ: „კვირას, 15 აპრილს, აქაურ საქალებო სკოლაში, რაფიელ ერისთავის ხსოვნის პატივსაცემად, გაიმართა უფასო სალიტერატურო საღამო, რომელსაც დიდ-ძალი ქართველობა დაესწრო. საღამოზე ბბ. ვ. გამრეკელმა და ალ. ყიფშიძემ შესაფერის სიტყვის წარმოთქმით აგვიხსნეს რაფიელის მნიშვნელობა ჩვენს ლიტერატურაში: შემდეგ საქალებო სკოლის მოწაფეებმა სცენაზე წაიკითხეს ჩვენი საყვარელი პოეტის ლექსები და ამავე სკოლის მოწაფეთა და სხვათაგან შემდგარმა გუნდმა ბ-ნი ტ. გარსიაშვილის ლოტბარობით იმღერეს რამდენიმე ლექსი. აქაურმა ხელოსანმა ბ-ნმა ამ. მაღრაძემ წაიკითხა თავისი ლექსი, რომელიც მეტად მოეწონა დამსწრე საზოგადოებას. აგრეთვე წარმოსთქვა ლექსი ამავე საქალებო სკოლის მოწაფემ ნ. სალარიძემ.

საღამომ სასურველად ჩაიარა და დამსწრე საზოგადოებამაც „ვაშას“ ძახილით და ტაშის კვრით დააჯილდოვა იმისი მოთავენი.

✦ გამოძიება ტფილისის პოლკის აფიცრის ალექსეევის საქმისა დასრულდა და ამ მოკლე ხანში გაირჩევა კავკასიის ოლქის სამხედრო სასამართლოში.

✦ ამ ერთი წლის წინად ტფილისში გარდაიცვალა ინჟენერი აგაპოვი, რომელსაც დარჩენია ორი პატარა ქალ-ვაჟი და მეუღლე; გარდაცვალებულ აგაპოვს დაუტოვებია 2000 მან., რომელიც შენახული ყოფლა ტფილისის მომრიგებელ მოსამართლესთან; ტფილისის მცხოვრებნი მათე ნესტერევი და კონსტანტინე გაიდუენკო შესჩენიან აგაპიევისას, როგორც ობლების ოპეკუნს, რომ ის ფულები გამოეტანა და ესესხებინა მათთვის კარგის სარგებლით. აგაპოვისას მართლაც გამოუტანია 2000 მან. ობლების ფული და გარდაუცია გაიდუენკოსა და ნესტერევისათვის; ამათ კი შემდეგ წარუდგენიათ 1000 მან. ვექსილები, ვითომც მის ქმარს ემართა მათი ფულები და ამიტომ მიღებულ 2000 მან. უკან აღარ უბრუნებდნენ. აგაპიევისას ეს განუცხადებია სასამართლოში, საქმე შეუდგენიათ და სამივენი პასუხის გებაში მიუციათ, როგორც მატყუარანი. ოლქის სასამართლოს დამნაშავედ უცვნია სამივე ბრალდებულნი და გარდაუწყვეტია ზოგიერთა უფლება-უპირატესობათა ჩამორთმევა და გაიდუენკოსათვის 2 წლით და ნესტერევისათვის 3 წლით პატიმართა გამასწორებელ რაზმში გაგზავნა, ხოლო აგაპიევისას კი ერთი წლით ციხეში დაპატიმრება. ბრალდებულთ ოლქის სასამართლოს განაჩენი განუსაჩივრებიათ ტფილისის სამოსამართლო პალატაში. პალატამ გუშინ, განიხილა რა ეს საქმე, დამნაშავედ იცნო სამივე აღნიშნულ ბრალდებაში და გარდაუწყვიტა ზოგიერთ განსაკუთრებულ უფლება უპირატესობათა ჩამორთმევით ნესტერევს ორწლინახევრით და გაიდუენკოს წლითა და 3 თვით პატიმართა გამასწორებელ რაზმში გაგზავნა, ხოლო აგაპიევისას ერთი წლით ციხეში დაპატიმრება. პალატამ ამასთანავე დაადგინა, შუამდგომლობა აღძრას უმაღლეს მთავრობის წინაშე, რომ აგაპიევისას ეს სასჯელი შეეცვალოს ერთის თვით შინ დაპატიმრებით.

✦ გუშინ ტფილისის სამოსამართლო პალატამ განიხილა საქმე ტფილისის მცხოვრებელის ივანე პაპინაშვილისა, რომელსაც ბრალად ედებოდა სასჯელთა-დებულების მე-996 მუხ. აღნიშნულ დანაშაულობის ჩადენა. ოლქის სასამართლოს დამნაშავედ უცვნია პაპინაშვილი, გარდაუწყვეტია ყოველივე უფლება-უპირატესობათა ჩამორთმევა და კატორღაში გაგზავნა. პაპინაშვილს ოლქის სასამართლოს განაჩენი განუსაჩივრებია ტფილისის სასამართლო პალატაში. პალატამ განიხილა ეს საქმე გუშინ ხალხის დაუსწრებლად, დამნაშავედ იცნო პაპინაშვილი და დაამტკიცა ოლქის სასამართლოს განაჩენი.

✦ როგორც ჩვენმა მკითხველებმა იციან, ტფილისის ქალაქის თავმა ... მიჰმართა ტრამვაის უსახელო საზოგადოების გამგეობას ხსენებულ საზოგადოების წარმომადგენელის ბ. რობის ზოგიერთ მოქმედების გამო. ბრიუსელიდან უპასუხეს ბ. ევანგულოვს, რომ, რადგან საზოგადოების საქმეების უმთავრესი მმართველი ეხლა ბრიუსელში არ იმყოფება, ამიტომ მის მისვლამდე ვერ მისცემენ მას შესაფერ პასუხს.

✦ ხელ-შეკრულობის ძალით, ბ. რობის 16 აპრილამდე უნდა მიეცა პასუხი ავჭალის ტრამვაის კონცესიონერებისათვის შესახებ ხსენებულ ტრამვაის მათგან მიღებისა. ბ. რობის კი აქამდე არც თვითონ, არც ვექილის საშუალებით არა უთქვამს რა. ამიტომ ხელშეკრულება დარღვეულად უნდა ჩაითვალოს და მის ძალით ავჭალის ტრამვაის კონცესიონერებს უფლება ეძლევათ ეძიონ რობისაგან 200.000 მანეთი ჯარიმა.

✦ ქ. ტფილისის საურთიერთო დამზღვევ საზოგადოების წევრთა კრება დანიშნულია, როგორც ვიცით, 29 აპრილისათვის. არ შეიძლება არ აღვნიშნოთ ერთი გარემოება: ხსენებულ საზოგადოების გამგეობამ და ზედამხედველმა კომიტეტმა დაადგინეს —კენჭოსანს შეუძლია გადასცეს ვექილობა, თუ მას თვითონ მოსვლა არ შეუძლია, მხოლოდ იმ პირს, ვისაც საზოგადოებაში აქვს დაზღვეული ქონება. ეს დადგენილება პირდაპირ ეწინააღმდეგება წესდების მე-20 პარაგრაფს. ნეტა რათ დასჭირდა გამგეობას დირექტორის არჩევანის წინ წესდების დარღვევა.

✦ როგორც გვატყობინებენ, ზაქათალის ოლქიდან იქ წინანდელზე ერთი თვით ადრე გამოსული აყვავილებული ბუნება მეტად გაჭირვებულ მდგომარეობაშია ამ უკანასკნელ დღეების მეტის სიცხეებისაგან. სარიქასა და აჟნოურის მინდვრები მთლად ერთიანად მორუჯულა ჯეჯილად წამოსული პური ხმება თურმე. მთის ღელეები იმდენად დამშრალან, რომ საზოგადოდ დიდის წყლის ნაკლულევანებაა თურმე.

✦ ართვინის ოლქიდან იწერებიან, რომ იქ შემოდგომა ისეთი ხმელი ყოფილა, რომ მუშა ხალხი საგანგებოდ რწყავდა მინდვრებს პურის დასათესად. ზამთრისა თითქმის

ხოვნა და მადლობის გადახდა ნივთი- და ფიზიკურის მოწყალებისათვის, რა-ც სვხა ყველაფერი განყენებული მიუწვდომელია ბავშვისათვის. მაგრამ საჭიროა ამაზედ ლაპარაკი,—ყველა ჩენი თქვენზე არის დამოკიდებული, ლის მთესველო დედავ!... უფრო და გააძლიერეთ სხივები ნიკოსადმი სი-ლისა, ამოავლეთ იგი სიყვარულით ებულ თქვენის გულის მორევში, დაა-, გაახარეთ იგი, რომ თქვენც დასტ-და გაიხაროთ თქვენი შვილის ბედნი-თ; ამით ნდობასაც მოიპოვებთ და ნდობაა, იქ, ხომ მოგეხსენებათ, რწმუ-აა ყველა იმისი, რაც დედასა სწამს ერა. ამის შემდეგ ნიკოს რომ უთხრათ მე—ეს კარგი კაციაო, ის დაიჯერებს, კი პირველადა ჰხედავს მას. ვი რომ ჰხედავდეს საცოდავად არ და დაუძლურებულ ცხოველს, ამ-შესანიშნავი პედაგოგი პესტალოცი, დამ რომ უთხრას: „საცოდავ პი-ვს რანაირადა ჰშიანო“, ბავშვი მა-იგრძნობს სიბრალულს ამ ცხოველი-და მაშინვე მიუალერსებს მას. თუ ლოს მყოფთ უყვართ ღმერთი და კიდეც იგი, ბავშვშიაც უეჭველია ება რწმენა და სიყვარული, რომ-ც შეაკავშირებენ მას ზნეობით ცხოვ-თან“. ეხლა ყველა ამისთვის მარჯვე ა გაქვთ... ისარგებლეთ ამ დროთი. მე მოგახსენებთ „აღდგომის“ შესახებ. ბავშვს ძალიან უყვარს ეს დღესასწაული და მიანებე თავი იდღესასწაულოს მან თავისებურად, იხტუნოს, იცელქოს, იხაროს წითელი „კირკიტ“ კვერცხებით; ჩააცვით უბრალოდ, მაგრამ ახალად შეკერილი ტანსაცმელი და წაიყვანეთ ეკკლესიაში, საიდგანაც დიდს შთაბეჭდილებას გამოიტანს, სადაც „ქრისტე აღდგას“ გალობასაც ისწავლის. თქვენც თქვენი მხრით ამოარჩიეთ ჟურნალ „ჯეჯილიდან“ ამ დღესასწაულის შესაფერი ლექსები და გააზეპირებინეთ მას, ახსნისა და განმარტების შემდეგ. ნურც ღარიბებს დაავიწყებინებთ მას—დეე—თითონ ნიკომ დაუაროს ღარიბებს, დიდებს მოწყალების გაცემით პატივი სცეს და პაწაწინები კი წამოიყვანოს სახლში და მიუალერსოს და დაუყვავოს მათ. აი ეს იქნება ნამდვილი დღესასწაული, ნამდვილი აღდგომა ქრისტესი მკვდრეთით.

მეორე კითხვა, რომლის შესახებაც გნებავთ ჩემი აზრი შეიტყოთ, ძალიან ადვილი საპასუხო კითხვაა და თუ თქვენ ასე გაგძნელებიათ, ეს იმ „ვაჟბატონის“ ბრალია, რომელიც გიქადაგებთ თქვენ, რომ „სამშობლო ენას“ ბავშვი მერეც შეისწავლის, ეხლა თქვენს ნიკოს ყველაფერი რუ... უნდა შეასწავლოთო. მე, რასაკვირველია, არ გამოუდგები იმ ბატონის ვინაობის გაგებას, მაგრამ მხოლოდ ისა მწყინს, ის მიკლავს გულს, რომ ამ სიტყვების შემდეგ იმ კაცს „პედაგოგს“ უძახით თქვენს წერილში. განა ნამდვილი პედაგოგი, გამსჭვალული ბავშვებისადმი სიყვარულით ამას იქადაგებს? განა ნამდვილი პედაგოგი გაჰქელავს, გაადვარძლიანებს იმ ყანას, რომელიც დათესილია და მოყვანილია მრავალთა გენიოს პედაგოგთა წვითა და დაგვით? განა ჭკუათამყოფელი კაცი გაჰბედავს და ტალახს ესვრის იმ პედაგოგის აზრებს, რომელთაც საუკუნოებით ულვწიათ, ჩვენთვის შეუქმნიათ მეტოდები სწავლებისა, აღუძრავთ სიყვარული ბავშვებისადმი, უბრძოლიათ, უტანჯნიათ კაცობრიობისათვის, სამშობლო ენა უღვიარებიათ დედა-ბოძად სწავლა-განათლებისა? ეგ ვაჟბატონები ფონში ვერ გავლენ, ვერ წაპილწავენ თავის თავხედობით იმ წმიდა ტაძარს, რომელსაც პედაგოგიაში სამშობლო ენა ჰქვიან; ვერ წაჰპილწავენ მეთქი იმისთვის ვამბობ, რომ სამშობლო ენას დარაჯებად ისითი მეცნიერნი და პედაგოგები უდგანან, როგორიც არიან: ამოს კომენსკი თავისი „დიდი დიდაქტიკით“; ჯონ ლოკკი თავისი „ბავშვების აღზრდით“ და თხზულებით „კაცთა გონების“ შესახებ; ფრანკე-თავის პედაგოგიური მოძღვრებით; ჟან-ჟაკ რუსოავისი ემილით, პესტალოცი, დისტერვეგი, ბენეკე, ჟაკოტო და რუსეთის გენიოსი პედაგოგი უშინსკი თაიიანთი შესანიშნავი თხუზულებებითა და ყოფა-ცხოვრებითა და კიდევ მრავალნი სხვანი. ამ პედაგოგთა ავტორიტეტი ისე ძლიერია, მითი დადგმული შენობა ისეთი მკვიდრია, რომ მას ვერაფერი შეჰმუსრავს, ვერაფერი გაანადგურებს. მე აქ შემეძლო ამ პედაგოგთა თხუზულებებიდან მრავალი ციტატები მომეყვანა სამშობლო ენის დასაცველად, მაგრამ ამას დიდი დრო და შრომა დასჭირდებოდა, მხოლოდ თქვენ კი გირჩევთ, რომ წაიკითხოთ და შეისწავლოთ ამ შესანიშნავი კაცების შრომანი, თქვენ აქ ბევრს რამეს საგულისხმიეროს შეჰხვდებით, ბევრს რასმე ისწავლით თქვენი შვილის სადღეგრძელოთ. ამ რჩევამ, მოწყალეო ხემწიფევ, ის კი არ გაფიქრებინოთ, ვითომ მე მეშინოდეს, რომ იმ „პედაგოგმა თქვენზე არ იმოქმედოს და ნიკოს აღზრდა უკუღმართად არ წაიყვანოთ. მე თქვენი კი არ მეშინიან, მაგრამ სხვა დედები კი მაფიქრებენ; ზოგიერთნი მათგანნი ამ აზრებით არ-ან გამსჭვალულნი და იმ ვაჟბატონის ქადაგებაც რომ ზედ დაერთოს—იგინი თავიანთ შვილებს-ისეც გზა არეულებს, უფრო გზას აურევენ. აქაც მე თქვენი იმედი მაქვს —თქვენი გამჭრიახობით და გამოცდილებით წინ გაუძღვებით სხვა დედებს და გაუმკლავდებით ამ პედაგოგიურ უკუღმართობას. ეხლა ჯერ ესეც იკმარეთ და შემდეგში კი ვეცდები უფრო ვრცლად მოგელაპარაკოთ ჩვენი ცხოვრების ამ ვარამზე.

ალ. ნათაძე.

არც არაფერი გაუგიათ; მინდორი გამოსულა, ასე რომ უკვე შინაურს პირუტყს შეეძლო საკვები მინდორში ეშოვნა. ხეხილს კარგად გამოუწევია ღ თუმცა 25 მარტს საკმაო თოვლი მოსულა, მაგრამ მალე გამდნარა თოვლი და ხილეულობის გაფუჭება ვერ მოუსწვრია. ამ ჟამად სხვა და სხვა ხორბლეულობის ფასს საკმაოდ მოუმატნია, მაგ., ფუთი პური იყიდება 1 მ. 45 კ.—1 მან. 60 კ., ქერი—1 მ.— 1 მ. 20 კ., სიმინდი—80—95 კ. ართვინის მცხოვრებლები უმთავრესად სიმინდს ბათუმიდან ეზიდებიან.

✦ მიმდინარე წლის მაისი. ექვსიდან გაიმართება ბაქოსა და ვოლოჩისკს შუა პირდაპირი მიმოსვლა მატარებლებისა შეუცვლელად. ბაქოდგან ვოლოჩისკამდე 2600 ვერსტზე მეტია. ეს მანძილი მატარებლებმა უნდა გაიაროს 61 საათსა და 45 წამს.

✦ გუშინ-წინ ტფილისის პოლიცმეისტრის სამმართველოში მიიყვანეს ასე 4-5 წლის ქალი, რომელიც უნახავთ კუკიის მართლ-მადიდებელთა სასაფლაოზედ ვილაცასაგან მიტოვებული. ბავშვი ქართულად ლაპარაკობს, მაგრამ არ შეუძლიან სთქვას, ვინ არიან მისი მშობლები და ან ვინ მიატოვა იგი სასაფლაოზე.

✦ ს. ალევში (სურამის საბოქაულო) და ქვაბის-ხევში (ახალციხის საბოქაულო) სახადი გაჩენილა და ხიდისთავის საბოქაულოში—წითელა.

✦ ოთხშაბათს, 18 აპრილს, პოლიციის მე-9 ნაწილში გამოეცხადა სტატ. სოვეტ. ქვრივი ოლგა ბახუტოვისა და განაცხადა, რომ მას ვიღაც ბოროტ-განმზრახველმა მის ბინიდგან რეუტოვის ქუჩაზედ მოიპარა 50 მან. ეჭვი ქურდობაში განაცხადა გორის მაზრის მცხოვრების დიმიტრი ბითარაშვილზედ, რომელიც პოლიციამ უკვე დააპატიმრა და გადასცა ტფილისის მესამე განყოფილების მომრიგებელ მოსამართლეს.

✦ სადგური გუმბრი. 19 აპრილს ყარსის რკინის გზის მე-241 ვერსზედ ჩამოწვა ქვის ზვავი, რომელმაც შვიდი საჟენის სიგრძეზედ დაფარა ლიანდაგი. ელიან, რომ კიდევ ჩამოწვება ზვავი. საქონლის მატარებლების მიმოსვლა გუმბრის და ყარს შორის შეჩერებულია. დღეისათვის უნდა გაეწმინდათ ზვავი; სახალხო მატარებლები თუმცა დადიან, მაგრამ მგზავრები ამ ადგილს ფეხით გადადიან.

შეცდომის გასწორება. გუშინდელ №-ში, მეთაურს წერილში ქუთაისიდან, მე-2 გვერდზე, შემდეგი კორრექტურული შეცდომაა: დაბეჭდილია „ხრიკით „დანოსები“ განიდევნენ“, უნდა იყოს: ხრიკი და დანოსები განიდევნებიან.

პრესსა

ჩვენ საუბარი გვქონია მკითხველებთან იმის შესახებ, თუ როგორ აფერხებს ამიერ-კავკასიის რკინის გზა მარგანეცის მრეწველობას. ჭიათურის შტოზე დაწესებულია მეტად დიდი ტარიფი მარგანეცის გადასაზიდავად, და ამასთანავე რკინის გზას შეძლება არა აქვს გადაზიდოს ნახევარი იმ მარგანეცისა მაინც, რომელიც მრეწველთ ამოუღიათ. ამავე საგანს ეხება გაზეთი „როსსია“ და განმარტავს, რომ ჭიათურის გზა სრულიად არ აკმაყოფილებ მრეწველობის მოთხოვნილება-საჭიროებას.

„ჭიათურის გზაო, ამბობს გაზეთი, ძალიან იაფად დაჯდა. მისი სიგრძე 38 ვერსტია, ვაგონები და ლოკომოტივები პატარეები აქვს. სულ ღირს ეს შტო $1^1/_2$-2 მილიონი მანათი, წმინდა შემოსავალი-კი 700-800 ათას მანათამდე ადის წელიწადში. როგორც სჩანს, ხაზინას რკინის გზა გარდაუქცევია ერთ-ერთ საშუალებად მარგანეცის მრეწველთაგან გადასახადის ასაღებად; ეს რომ ასეა, იქიდანაც სჩანს, რომ ხაზინა, თუმცა დიდ შემოსავალს იღებს ჭიათურის გზიდან, სრულიადაც არ ჰფიქრობს ხელი შეუწყოს მრეწველთ და მათ საჭიროების დაკმაყოფილებასაც ეცადოს. გზა საჭიროდ არ სთვლის დახარჯოს რამე მიმოსვლისა და მადნის გადაზიდვის გასაძლიერებლად. 1896 წლიდან 1900-მდე მარგანეცის მრეწველობა თითქმის გასამკეცდა, რკინის გზას-კი სრულიად არ მოუმატებია ვაგონები, რის გამოც ჭიათურაში გროვდება ხოლმე დიდძალი მადანი და ამით დიდი საქმე ბრკოლდება“.

შემდეგ გაზეთი აგვიწერს სისტემას, რომელსაც გზა ადგია გადაზიდვის დროს: მხოლოდ იმ მრეწველს აქვს ნება ვაგონი მიიღოს, რომელსაც არა ნაკლებ 20 ათას ფუთი მადნისა აქვს მუდამ ბაქანზე. ამის წყალობით ბაქანზე მუდამ შეგროვილია 40-45 მილ. ფუთი, რომელიც ხელშეუხებელ ფონდათ ტყუილად სძევს ჭიათურაში. ამ ხელუხლებელ ფონდის ღირებულობა 3 მილიონ მანეთამდე ადისო. „პრომიშლ. მირის“ გამოანგარიშებით, მრეწველთ ერთ მილიონ მანეთამდე ზარალი აქვთ ყოველ წლივ რკინის გზის უყურადღებობის გამო.

„ამას შემდეგ აღარ უნდა გავიკვიროთო, განაგრძობს გაზეთი, რომ ზოგიერთი მრეწველი უფრო სასარგებლოდ სთვლის მადანი ხარებით ზიდოს ყვირილამდე... რა საძაგლადა და დაუდევრად უნდა მიჰყავდეს რკინის გზას თავისი საქმე, რომ ხარებს შეეძლოთ მეტოქეობა გაუწიონ...“

დრო არისო, სამართლიანად ამბობს დასასრულ გაზეთი, რკინის გზამ მიაქციოს ყურადღება მრეწველობის ინტერესებს და შეიგნოს მარტივი ჭეშმარიტება, რომ რკინის გზის მოვალეობაა ხელი შეუწყოს მრეწველობის გაძლიერებას და არა მხოლოდ თავის შემოსავლისთვის ზრუნავდესო.

* * *

როდესაც გენ.-ადიუტანტი ვანნოვსკი დანიშნეს საერო განათლების მინისტრად, გაზეთ „Düna-Zeitung“-ს, სხვათა შორის, დაუბეჭდია, რომ ვანნოვსკიც იღებდა მონაწილეობას იმ კომისიაშიო, რომელმაც დააწესა დროებითი კანონი დამნაშავე სტუდენტების სამხედრო სამსახურში მიცემის შესახებო. „პეტერბურგ. ვედომოსტ.“-ს სიტყვით, ეხლა იმავე გერმან. ლ გაზეთს ნამდვილ წყაროებიდან ატყობინებენ, რომ ხსენებული ცნობა არ არის მართალი. გენ.-ადიუტანტს ვანნოვსკის 1899 წელს უმაღლესად დაევალა გამოკვლევა სტუდენტების შორის იმავე წელს მომხდარ არეულობის მიზეზებისა. ვანნოვსკიმ მაისში და ივნისში დაასრულა მინდობილობა და წარუდგინა უმაღლეს მთავრობას თავისი მოხსენება. ამ მოხსენების შედეგი ის იყო, რომ „პრავიტ. ვესტნიკში“ გამოცხადდა უმაღლესი საყვედური უნივერსიტეტების უფროსების მიმართ. ამით დასრულდა ვანნოვსის მისსიაც. შემდეგ, ივლისში, გამოცხადდა „დროებითი კანონი“, რომელიც შეიმუშავა განსაკუთრებლმა კომისიამ; ამ კომისიის წევრებად იყვნენ მინისტრები: შინაგან საქმეთა, საერო განათლების, მიწად-მოქმედების, ფინანსთა, სამხედრო და იუსტიციის მინისტრის თანამდებობის აღმასრულებელი; აქედან ცხადად სჩანსო, ამბობს გაზეთი, რომ გენ.-ადიუტანტს ვანნოვსკის არავითარი მონაწილეობა არ მიუღია „დროებით კანონის“ დაწესების საქმეშიო.

პროვინცია

ქიზიყი (სიღნაღის მაზრა). გუშინდელი უსიამოვნო ამბები მინდა დღეს ცოტა სასამოთი დავამთავრო. დამთავრდა აღდგომის უქმეები და მისი მომდევარი დღეობები. აღდგომის შემდეგ კვირაში ისეთი დღე არ ყოფილა, რომ ქვემო ქიზიყში რამე დღეობა არა ყოფილიყო რომელიმე სოფელში. მზიანმა და მშრალმა დღეებმა ხალხს ხელი შეუწყო და დღეობებში ბევრი ხალხი იყრიდა თავს. თუმცა წარსული წელი მოუსავლიანი არ იყო და საშუალო მოსავალი მოვიდა ქიზიყში პურის თუ ღვინოსა, მაგრამ დღეობების მოწინააღმდეგეთა სასიამოვნოთ უნდა შევნიშნოთ, რომ მასპინძლები ძალიან გულგრილად ექცეოდნენ მოსულ ხალხს და გაძლიერებული და კვლავინდებური პატიოსნობა აღარ იყო. ეკკლესიებთან ეხლა უფრო საბაზროდ და თვალის გასახილებლად იკრიბება ხალხი და წირვის შემდეგ შინვე ბრუნდებიან უსადილონი და დაუთრობელ-დაულევლნი, რაც ტირილ-გოდებამ, ლაპარაკმა და ზოგიერთა ინტელიგენტთა რჩევით განჩინებების დადგენამ ვერ მოსპო, ეხლა ამას დრო და გარემოება ანადგურებს. თუ უწინ დღეობებს ეკკლესიასთან დილითვე მთვრალი ხალხი ტრიალებდა და სმაჭამაზე და მასპინძლობა-ღვინოზე ისმოდა ბაასი, ეხლა საქმიანობაზე არის ლაპარაკი. ყველგან გვესმოდა მუშების მორიგება მეთამბაქოებთან, ან ამხანაგების ძებნა და პირობების ჩამოთვლა, ან სოფლის მამასახლისზე და სხვა მოხელეების განკიცხვა მოქმედებაზე მასლაათი. აგრეთვე შევნიშნეთ, რომ ბაზრობაზე წიგნებსაც კითხულობდნენ. დღემდის ჩვენში წიგნის მოთხოვნილება სულ არ იყო. ამ ოთხი ხუთი წლის წინად თითონ მეც მიმქონდა ხოლმე დღეობებში რამდენიმე ქართული სახალხო წიგნები და მეგობრობითა და ნაცნობობით, ძლივს ვასაღებდი ხოლმე რამდენიმე ცალს. ეხლა კი, სადაც სიღნაღის სტამბის პატრონს ნ. ზა—ძე წიგნები მიეტანა, ხალხი ეტანებოდა სასყიდლად. კარგს იზამს ბ. ზ—ძე უფრო კარგი წიგნები იქონიოს და არ მოსცდეს ხოლმე დღეობებს, სადაც თითონაც ისარგებლებს და ხალხს მიაწვდის წიგნებს, თორემ ჩვენში წიგნის მაღაზია არ მოიპოვება და თუნდაც გულით უნდოდეს ვისმე წიგნის შეძენა, ვერ იშოვნის.

არც ის არის ურიგო, რომ ზოგიერთ სოფლის მასწავლებელთ შეუგნიათ თავიანთი მოვალეობა და თავიანთ შეგირდებისათვის შეუსწავლებიათ საეკკლესიო გალობა და დღეობის დღეს და სხვა კვირა უქმეებში აგალობებენ ეკკლესიაში. სასიამოვნოთ დავგრჩა, რომ სოფელ მაშნაარში, აღდგომის მესამე დღეს, სამებობას, მასწავლებელი გ. ჩახნაშვილი თავის შეგირდებს აგალობებდა და ხალხი აღტაცებით შესცქეროდა პატარა მგალობლებს. ვინც ეკკლესიიდგან გარეთ გამოდიოდა, გარეთ მუოფთ სიამოვნებით ახარებდა ეკკლესიაში ყმაწვილები გალობენო და გარეთ მყოფნიც მიეშურებოდნენ ეკკლესიაში გალობის მოსასმენად და ყმაწვილების დასანახავად. ესევე შევნიშნეთ სოფელ ვაქირში, კვირაცხოვლობას, სადაც ანაგის მასწავლებელი გ. შოშიაშვილი აგალობებდა თავის შეგირდებს. როგორც ჩახნაშვილი, აგრეთვე შოშიაშვილიც სულ რამდენიმე თვეა, რაც მასწავლებლად არიან.

გულამე.

ახალციხე. გასულს 19 მარტს ახალციხელ ქართველობამ დაჰკარგა ერთი თავისი საუკეთესო მოღვაწეთაგანი: ტფილისში გარდაიცვალა აქაური მართლმადიდებელთა საეკკლესიო სკოლის მასწავლებელი ვასილ იოსების-ძე ხუციშვილი, რამაც დიდად დაალონა აქაური ქართველობა.

განსვენებული დაიბადა ქ. ახალციხეში და სწავლა მიიღო გორის სამასწავლებლო სემინარიაში სემინარიის გათავების შემდეგ ვასილი მთელ რვა წელიწადს სამინისტრო სკოლებში მსახურებდა, შემდეგ (1898 წ.) გადმოვიდა სასულიერო უწყების სკოლებში და დაინიშნა აქაურ მართლმადიდებელთა საეკკლესიო სკოლაში მასწავლებლად. ახალგაზდა მასწავლებელი ორი წლის განმავლობაში დაუცხრომლად ემსახურებოდა ამ სკოლას; გარდა ამისა, ის მონაწილეობას იღებდა აქაურ საკვირაო სახალხო კითხვებში და აგრეთვე დაუზარებლივ ეხმარებოდა ხოლმე აქაურ ახალგაზდობას წარმოდგენების გამართვაში ამა თუ იმ საქველმოქმედო დაწესებულებათა სასარგებლოდ. ახალგაზდა მშრომელმა ვეღარ გაუძლო მასწავლებლობის მკაცრ და სასტიკ სამსახურის გაწევას, გასულ წლის დეკემბერში დასნეულდა და, სამი თვის ავადმყოფობის შემდეგ, უდროვოდ ხელიდან გამოგვეცალა.

საუკუნოდ დარჩეს შენი ხსოვნა ჩვენს გულში, ძვირფასო მასწავლებელო ვასილ?

ბ. ბეთანელი.

საღამოს დეპეშები

19 აპრილი

ტიუმენი. ტურინსკში დაიწვა 24 სახლი და ფოსტა-ტელეგრაფის კონტორა. ტავდა გაიწმინდა ყინულისაგან; ცივა; გუშინ თოვდა.

სტოკჰოლმი. სეიმის საკონსტიტუციო კომისიამ დაადგინა წარუდგინოს სეიმს საზღვაო მინისტრის დირსენის მოქმედების ანგარიში, თანახმად კოსტიტუციის მე-107 მუხლისა, რადგანაც მინისტრმა არ გამოიჩინა ჯეროვანი მი[...]დგომილობა, კეთ[...] სინდისიერება და ბეჯითობა. მინის[...] დასაჯა კონტრ-ადმირალი [...] ის[...] საქციელისათვის, რომელშიაც კომისია[...] სცნო იგი დამნაშავედ.

ბერლინი. ვალდერზეე იტყობინება [...]კინიდან, რომ ადმირალი ლესსელი და ფ[...] გელ-ადიუტანტი ბანი დაბრუნდნენ ექ[...]დიციიდან. ლესსელის სიტყვით, ჩინე[...]ბი, რომელთაც ისინი დიდ კედელთან ხვდნენ, ხაიშანგუანისა და კოკვანის შ[...] იყვნენ ხუანის, ხუბეხონანის, გვანსის[...] შანსის პროვინციებიდან: მათი რიც[...] ადიოდა 15 ათასამდე. მათ შანსისაკენ დ[...]წიეს; 8 კილომეტრის მანძილზე მათ [...]როპიელნი მისდევდნენ. ვუარონმა „წაიყ[...]ნა საფრანგეთის ჯარები ხენაი-ხოკიენი[...]

პეკინი. ვუარონი მიდის ტიანძინში, რ[...] თვალ-ყური ადევნოს ფრანგთა ჯარ[...] თან-და-თანობით გაყვანას, თანახმად [...] ხოლ ელჩების სურვილისა, რომ [...] ყოვნესლივ შეუდგნენ მოკავშირეთა [...]რების შემცირებას.

ვალდერზეემ გადასცა დღეს ელჩებს [...]ნერლების პასუხი სხვა და სხვა სამხედ[...] საქმეების შესახებ. პასუხი ეთანხმება ელ[...]ბის შეხედულებას. ელჩების მოთხოვ[...] თანახმად, გენერლები წინადადებას [...]ლევიან, დატოვებულ იქმნას აღნიშნ[...] ადგილებში სამას-სამასი კაცი თითოე[...] სახელმწიფოსაგან.

მელბურნი. რუსეთის სამხედრო გე[...] „გრომობოის“ ოფიცრებისთვის დამზადე[...]ლია სადღესასწაულო შეხვედრა პარლამ[...]ტის შენობაში.

ლონდონი. კიტჩენერი იტყობინება პრ[...]ტორიიდან: „გენ. გრენფელი თავს დაე[...] ბურებს გელბრონბერგის ახლო, სადაც ბ[...]რებმა დასდგეს „გრძელი ტომას“ ზარ[...]ზანი. ათი-ათას იარდის სიშორიდან მ[...] ასტეხეს სროლა. შემდეგ, როდესაც ბსძ[...]ლის ველზე მოვიდნენ კიტჩენერის მსრ[...]ლელები, ბურებმა ააფეთქეს ზარბაზანი [...] უკან დაიწიეს. ათი ბური ტყვედ არის [...]ყვანილი. სხვა რაზმებიდან იტყობინებ[...] რომ რამდენსამე ბრძოლაში მოკლუ[...] იქმნა 10 ბური, დაჭრილი 6, დატყვევებ[...] იქმნა 10 და 60 კაცმა იარალი აიყარ[...] ინგლისელებმა დავლად წაიღეს 400,0[...] პაბრონა. ინგლისელებს მოუკლეს 4 [...] დაუჭრეს 7.

კონსტანტინეპოლი. აქედან წავიდ[...] ჩინეთში ოსმალეთის დესპანნი, ენვერ [...]შას მეთაურობით.

კონსტანტინეპოლი. ბაქტერიოლოგ[...]ურმა გამოკვლევამ აღმოაჩინა შავი ჭირ[...] ავადმყოფი გალატში. ავადმყოფი აქაუ[...] მცხოვრებია, 30 წლისა, მაკარონის ქარხ[...] მუშა. ხვალ შესდგება სანიტარულ საბჭ[...]კრება.

კანეია. საერო კრებაში არჩეულ იქ[...] ოპოზიციისა 54 კანდიდატი და 3 ოს[...]ლელი მთავრობის კანდიდატებად უნ[...] დაასახელოს 10 კაცი პრინცმა გიორგ[...] წესიერება არსად არ დარღვეულა.

რედაქტორი ალ. ჭყონია.
გამომცემელი ალ. ჯაბადარ[...]

ტფილისის ქალაქის გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ მის თანადასწრ[...]ბით 21 აპრილს 1901 წ., შუადღის 12 საათ[...]

დანიშნულია საჯარო

ვაჭრობა,

რომლითაც გაიცემა იჯარით დასახნა[...] ნავთლუღის აგარაკში, მე-7 ნაწილში, [...]გილი, რომელიც უწინ ნაგავის დასაყრელ[...] იყო მიჩენილი.

ვისაც ჰსურს ვაჭრობაში მონაწილეო[...] მიიღოს, შეუძლიან განიხილოს დაწვრილ[...]ბითი პირობები გამგეობის მეოთხე განყ[...]ფილებაში ყოველ-დღე, კვირა-უქმეებს გ[...]და, დილის 9 საათიდან ნაშუადღევის [...] საათამდე. (ნ. 3—3)

სტამბა წიგნების გამომცემ. ქართ ამხ—ბისა, ვანქის დიდი ქუჩა, № 27.